

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2008, č. j. 2 Cad 42/2008 - 26,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2008, č. j. 2 Cad 42/2008 - 26, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze usnesením ze dne 27. 6. 2008, č. j. 2 Cad 42/2008 - 26, neustanovil žalobci zástupce z řad advokátů pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 4. 2008, č. j. 2008/28613 - 212. V odůvodnění soud uvedl, že ze zprávy České správy sociálního zabezpečení zjistil, že žalobci byl vyplacen ke konci roku 2007 doplatek na důchodu ve výši 203 997 Kč. Žalobce k výzvě městského soudu předložil „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků“, v němž uvedl, že nemá žádné příjmy, stejně jako jeho manželka, a vyjma rodinného domku v B., který patří do společného jmění manželů, je nemajetný. Soud po posouzení majetkových a finančních poměrů žalobce dospěl k závěru, že vzhledem k tomu, že žalobce získal peněžní částku větší hodnoty, o níž se v „potvrzení“ ze dne 29. 5. 2008 nezmínil, nejsou dány předpoklady pro osvobození žalobce od soudních poplatků.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost téměř nečitelného obsahu, kterou podává z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b),

c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel namítá, že je podle svého mínění osvobozen od soudních poplatků podle zákona č. 541/1991 Sb., o soudních poplatcích, a to ze sociálních důvodů. Stěžovatel navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek § 102 a § 104 s. ř. s. Přestože v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, musí být stěžovatel, který sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání, vyžadované podle zvláštních zákonů pro výkon advokacie, zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 s. ř. s., Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že v řízení, v němž kasační stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce, není třeba splnění této podmínky již z povahy věci vyžadovat.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost je důvodná.

Podle § 35 odst. 8 první věta s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.

Z citovaného ustanovení vyplývají dvě základní podmínky, při jejichž současném splnění může být navrhovateli na jeho žádost zástupce ustanoven. Navrhovatel musí jednak splňovat podmínky pro osvobození od soudních poplatků a současně musí být ustanovení zástupce potřeba k ochraně práv navrhovatele.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval podmínkou potřebnosti zástupce k ochraně práv stěžovatele.

Smyslem § 35 odst. 8 s. ř. s. je poskytnutí faktické a odborně fundované ochrany práv osobě, která by jinak měla být osvobozena od soudních poplatků (bez ohledu na to, zda řízení samo je věcně osvobozeno od soudních poplatků, či nikoliv) a u níž je takové ochrany třeba, neboť jen tak lze v kvalifikovaných případech, za splnění podmínek § 35 odst. 8 s. ř. s., dostat zásadě rovnosti, vyjádřené v § 36 odst. 1 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení mají účastníci v řízení rovné postavení, přičemž soud je povinen poskytnout jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu.

Nejvyšší správní soud dále zkoumal, zda stěžovatel splňuje rovněž podmínky pro osvobození od soudních poplatků.

Městský soud vyšel při posuzování majetkových a výdělkových poměrů stěžovatele ze zjištění, že Českou správou sociálního zabezpečení byl žalobci koncem roku 2007 poukázán doplatek na důchodu ve výši 203 997 Kč, a že žalobcem předloženého k výzvě soudu „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků“, v němž uvedl, že nemá žádné příjmy a je spoluvlastníkem rodinného domku.

Městský soud z uvedeného usoudil, že žalobce nesplňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, neboť mu byla vyplacena částka ve výši 203 997 Kč jako doplatek na důchodu a tato částka, o níž se žalobce nezmínil, je natolik značná, že umožňuje žalobci zajistit si případné právní zastoupení sám. Tyto závěry shledal Nejvyšší správní soud nesprávnými.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu v případě, že Česká správa sociálního zabezpečení stěžovateli tyto prostředky vyplatila jednorázově, nelze pominout skutečnost, že se jedná o doplatek důchodu za rozhodné období a že po celé uvedené období byl stěžovatel bez příjmů, případně si musel vystačit se sociálními dávkami. Za této situace by bylo velmi nespravedlivé uvedený příjem stěžovateli započítat pro posouzení nároku na osvobození od soudních poplatků, aniž by soud zohlednil k jakému časovému úseku se tento příjem vztahuje.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že v případě stěžovatele jsou dány důvody pro to, aby mu městský soud v řízení o žalobě ustanovil zástupce z řad advokátů. Vzhledem k tomu, že městský soud tak neučinil, shledal Nejvyšší správní soud napadené usnesení nezákonným ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kasační důvod byl tedy prokázán, proto Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2008, č. j. 2 Cad 42/2008 - 26, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, ve kterém městský soud ustanoví stěžovateli zástupce z řad advokátů. Uvedeným právním názorem je krajský soud podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán.

V novém rozhodnutí ve věci Městský soud v Praze rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. ledna 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu